

Norsk Lovtidende.

Udgiven efter offentlig Foranstaltning

ifølge Lov af 1te April 1876.

N° 3.

Udgivet 23de Januar.

1902.

Lov

18 Jan.

om Lærerskoler og Prøver for Lærere og Lærerinder i
Folkeskolen.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige,
de Gothers og Venders,

Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu for-
samlede ordentlige Storthings Beslutning af 11te December for-
rige Aar, saalydende:

§ 1. Til Uddannelse af Lærere og Lærerinder for Folke-
skolen holdes af Staten det fornødne Antal Lærerskoler i Virk-
somhed.

Enhver Lærerskole har tre etaarige Klasser. Skoleaaret ud-
gjør omtrent 40 Uger. For Undervisningen erlægges ingen Godt-
gjørelse.

§ 2. Optagelsesprøve holdes af Lærerskolernes Lærere under
Ledelse af Examenstkommisjonen (§ 30) til en af Overstyret nær-
mere fastsat Tid.

Ingen kan optages, som ikke inden Kalenderaarets Udgang
har fyldt 18, 19 eller 20 Aar, eftersom Optagelse søges i 1ste,
2den eller 3dje Klasse. Undtagelser herfra kan dog under særegne
Omstændigheder tilstedes af Overstyret.

Melding til Optagelsesprøven tilstilles vedkommende Lærer-
skoles Bestyrer, ledsaget af:

- Daabs- og Aldersattest;
- tilfredsstillende Vidnesbyrd om Forhold og Vandel indtil
seneste Tid;
- Erklæring fra examineret Læge, udstedt i Kalenderaaret, om
hvorvidt den meldte ved svag Helbred eller Legemsfeil kan
befrygtes at ville blive uskikket for Lærergjerningen;

18 Jan. d. Vidnesbyrd om tidligere modtaget Undervisning og dennes Udbytte.

Skematisk Fortegnelse over de meldte tilstilles Examenstkommisjonen. Skoleraadet (§ 18) afgjør, hvem der kan faa Afgang til Prøven.

De nærmere Bestemmelser om Prøvens Indhold og Ordning fastsættes i Reglement, givet af Kongen.

§ 3. I nederste Klasse optages Mænd og Kvinder, som ved Prøven godtgjør, at de har naaet det Maal af Udvikling og har de Kundskaber og Færdigheder, som kan kræves af den, som i en modnere Alder atter har gjennomarbeidet en vel udstyret Folkeskoles Pensum.

§ 4. For at blive optaget som Elev i en af Lærerskolens høiere Klasser maa Vedkommende gjøre Rede for de Kundskaber og Færdigheder, som er Maalet for Undervisningen i næst lavere Klasse. Dog kan Studenter med godt Vidnesbyrd for bestaaet Artium uden Prøve optages i Lærerskolens øverste Klasse med Afgang til at lade sig prøve i anden Klasses Pensum i de Fag eller Dele af Fag, hvori Undervisningen i denne Klasse avsluttes.

Skoleraadet kan med Øverstyrets Samtykke tilstede hospiterende Elever Afgang til i indtil tre Aar at overvære Lærerskolens Undervisning i flere eller færre Fag.

§ 5. I Lærerskolen undervises i følgende Fag: Kristendomsfundskab, Morst, Historie, Geografi, Naturfundskab, Regning og Rumlære, Skrivning, Tegning, Musik, Legemsøvelser, Haandarbeide, Pædagogik, praktisk Lærgjerning. Derhos kan der gives Undervisning i Havedyrkning og Skogplantning eller en af Delene samt for Kvinder i Husstel.

§ 6. Elev, som ikke tilhører Statskirken, bliver paa Forlangende helt eller delvis at fritage for Undervisningen i Kristendomsfundskab; saadan Elev deltager ikke i de i nedenstaaende § 8 n og § 9 omhandlede Undervisningsøvelser i Kristendomsfundskab.

Paa Grund af Legemsfeil, som iøvrigt ikke er til Hindrer for Lærgjerning, kan Elever fritages helt eller delvis for Undervisning i Haandarbeide, Tegning og Legemsøvelser.

Elev, som viser sig fuldstændig at mangle musikalske Anlæg, fritages i de to øverste Klasser for Undervisning i Musik.

Elev, som paa anden Maade har naaet Undervisningens Maal i et Fag, kan fritages for at deltage i de dette tillagte Timer.

§ 7. Fast Elev ved en Lærerskole har Ret til at forblive i hver af dens Klasser indtil 2 Aar.

Viser en Elev slet Dpførsel i eller udenfor Lærerskolen, kan han efter Skoleraadets Forslag af Øverstyret udvises og kan ikke optages som Elev ved nogen Lærerskole eller faa Afgang til nogen

Lærerprøve uden efter Overstyrets Indvilgelse. Om enhver Ud- 18 Jan.
visning gives Examenkommissionen Underretning.

§ 8. Som Maal for Lærerskolens Undervisning fastsættes:

a. Kristendomskundskab.

Sikkert Kjendskab til den bibelske Historie, støttet til Læsning i Bibelen, med Oversigt over de bibelske, navnlig de historiske Skrifteres Indhold. — Nærmere Kjendskab til udvalgte Skrifter eller større Afsnit af det gamle og nye Testamente.

Kirkens Historie, navnlig den ældste Kirkes, Reformations- tidens og den norske Kirkes Historie. — Den lutherste Kirkes Troes- og Sædelære.

b. Norsk.

Forstandig og udtryksfuld Læsning af vort Sprog i dets forskellige Former. — Kjendskab til Bogmaalets og Landsmaalets Sproglære. Udsigt over vort Sprogs Historie, derunder et lidet Pensum Oldnorsk.

Kjendskab til de vigtigste af Fællesslitteraturens og vore nyere Forfattere. — Oversigt over Litteraturens Udvikling. — Nøiagtigere Gjennemgaaelse af et Udvalg af Bogmaalets og Landsmaalets Litteratur.

Dvelse i mundtlig og skriftlig Behandling af Emner, som ligger indenfor Elevernes Kundskabs- og Erfaringskreds.

c. Historie.

Oversigt over Verdenshistorien med fuldstændigere Kjendskab til de for Kulturens og Samfundsforholdenes Udvikling mest betydningsfulde Perioder. Udførligt behandles Fædrelandets Historie og de for denne vigtigste Dele af Nabolandenes Historie. — Grundtrækkene af vor Samfundsordning.

d. Geografi.

Den matematiske og fysiske Geografi. — Folkeslagene og de af dem dannede Stater. — Fuldstændigere Kjendskab til Fædrelandet, de andre nordiske Lande og de større Kulturstater. — Oversigt over vort Folks Arbejde, Erhvervsgrene og Handelsforbindelser, Næringsvirksomhedens Udbytte og nationaløkonomiske Betydning.

e. Naturkundskab.

1. Kjendskab til de mærkeligste Dyr og Planter, fornemmelig de indenlandske og for Mennesket vigtigste, og til det menneskelige Legemes Bygning og dets Organers Virkemaade med Grundtræk af Sundhedslæren.

2. Kjendskab til de vigtigste Natursfænomener og Lovene for de deri virkende Kræfter og til de vigtigste Grundstoffer og deres Forbindelser. Oversigt over Jordstorpens geologiske Bygning.

f. Regning og Rumlære.

Indsigt og Færdighed i praktisk Regning, anvendt paa Op- gaver fra det daglige Liv, herunder Kvadratroddragning samt Beregning af Flader og Rum. Dvelse i Bogstavregning, anvendt

18 Jan. til Løsning af Opgaver ved Vigninger af 1ste Grad. Almindelig Bogførjel.

Indsigt og Færdighed i at udføre lettere geometriske Konstruktioner.

g. Skrivning.

Ordentlig, tydelig og ren Skrift med latinske Bogstaver.

h. Tegning.

Gladornamenter med Farvelægning. Perspektivisk Tegning af enkle fritstaaende Gjenstande. Projektionstegning, væsentlig som Arbejdstegning.

i. Musik.

Øvelse i Sang, nogen Færdighed i Brugen af et Instrument; Kendskab til Musikteorien efter Folkeskolens Behov.

k. Legemsøvelser.

Kendskab til og Øvelse i den pædagogiske Gymnastik og Øvelse i Instruktions. — For mandlige Elever: Kendskab til Gværets Behandling og nogen Øvelse i Skiveskydning.

l. Haandarbejde.

Øvelse i de i Folkeskolen for Gutter eller Piger passende Haandarbejder og i Behandlingen af det dertil fornødne Værktøi.

m. Pædagogik.

Udsigt over Skolens Historie. Den norske Folkeskoles Ordning og Plan.

Opdragelses- og Undervisningslære.

n. Øvelse i praktisk Læroergjærning.

Naar der ved en Lærerskole aabnes kvindelige Elever Udgang til Veiledning i Husstiel, bestemmes det af Kongen, hvilke Fag eller Dele af Fag de, som deltager deri, kan fritages for.

§ 9. I praktisk Læroergjærning veiledes Eleverne i en Barne-skole, enten en Folkeskole i vedkommende Kommune eller en til Lærerskolen knyttet Skole.

§ 10. Forsaavidt dertil af Stortinget gives Bevilgning, kan der til en Lærerskole knyttes et Kursus paa 1 Aar til Uddannelse af Lærere i Smaaskolen.

For Optagelse i dette Kursus gjælder de samme Bestemmelser, som ovenfor i §§ 2 og 3 er givet for Optagelse i Lærerskolen; dog kræves, at Vedkommende inden Kalenderaarets Udgang har fyldt 19 Aar. Uudtagelser herfra kan dog under særegne Omstændigheder tilstedes af Overstyret.

§ 11. I Kurserne for Smaaskolelærere undervises i følgende Fag: Kristendomskundskab, Norst, Historie, Geografi, Naturkundskab, Regning, Skrivning, Tegning, Haandarbejde, Sang, Legemsøvelser, praktisk Læroergjærning.

§ 12. Kursernes Opgave er at styrke Elevernes Almen-dannelse, fikse og udvide deres Kundskaber, navnlig i de Fag, som hører til Folkeskolens 1ste Afdeling, og søge at dygtiggjøre dem til

praktisk Lærergjerning, — saaledes at de kan blive i Stand til at 18 Jan. lede Undervisningen i Smaaskolen.

§ 13. De ovenfor i § 6 for Elever af Lærerskolen givne Bestemmelser gjælder ogsaa for Elever af Kursus for Smaaskolelærere.

§ 14. De nærmere Bestemmelser om de offentlige Lærerskolars (og Smaaskolelærerskoler) Ordning og Virksomhed, navnlig:

- a. om højeste Antal af faste Elever i hver Klasse og om hospiterende Elever;
 - b. Undervisningsplanen;
 - c. Tugt og Orden,
- gives af Overstyret.

§ 15. Bestyreren af en offentlig Lærerskole kaldes Rektor. De øvrige faste Lærere er Overlærere og Adjunkter. Om de faste Læreres Ansættelse og Afgang gjælder de samme Bestemmelser, som i Lov om høiere Almenskoler af 27de Juli 1896 §§ 33 og 35 er fastsat for disses Lærere. I disse Stillinger kan ansættes saavel Kvinder som Mænd.

Hjælpe- og Timelærere ligesom Lærere ved til Lærerskolen knyttet Kursus for Smaaskolelærere eller Børneskole antages af Lærerskolernes Overstyre. Rektor antager Vikarer for en Tid af indtil 1 Maaned; længere Vikariatet besættes af Overstyret.

Ved Lærerskoler med udelukkende kvindelige Elever eller Elever af begge Køn skal der være mindst én Lærerinde.

§ 16. Rektor har i enhver Henseende at varetage Lærerskolens Arbejde og som de øvrige Læreres nærmeste Foresatte at lede Anstaltens Virksomhed i Overensstemmelse med de derom gjældende Forskrifter.

Naar Rektor har Forsald eller Rektoratet er ledigt, er den af Lærerskolens Lærere, som Overstyret dertil antager, forpligtet til mod en af dette bestemt Godtgørelse at udføre de Rektor paahvilende Forretninger. Naar en Lærer har Forsald eller en Lærerspost er ledig, er enhver af Skolens faste Lærere forpligtet til at udføre de Forretninger, som Rektor i den Anledning maatte paalægge ham. Hvorvidt der bliver at yde nogen Godtgørelse, bestemmes af Overstyret.

Naar Vikar antages paa Grund af en Lærers Forsald, skal Godtgørelsen, hvis Størrelse bestemmes af Overstyret, udredes af Lærerskolens Kasse for en Tid af indtil 3 Maaned. Væres et saadant Forsald længere, bestemmer Overstyret, om den hele Godtgørelse eller nogen Del deraf fremdeles skal udredes af det Offentlige.

§ 17. Lærernes Timetal bestemmes af Overstyret efter Forslag af Rektor.

En Del af de faste Læreres Timer kan henlægges til et til

18 Jan. Lærerfskolen knyttet Kursus for Smaaskolelærere eller til Øvelsesfskolen.

§ 18. Ved enhver Lærerfskole danner de faste Lærere med Rektor som Formand et Skoleraad. De andre Lærere kan tilkaldes af Rektor, naar han finder det hensigtsmæssigt.

3 Tilfælde af Stemmelighed gjør Formandens Stemme Udsaget.

Skoleraadet har at afgjøre Sager, som angaar:

1. Elevers Optagelse, jfr. §§ 2, 3 og 4;
2. Elevers Opflytning;
3. Elevers Fritagelse for enkelte Fag i Henshold til § 6;
4. Bedømmelse af Elevernes Forhold;
5. Elevers Bortfjernelse efter § 7;
6. Indkjøb til Forøgelse af Skolens Bibliothek og øvrige Samlinger.

Skoleraadet afgiver desuden Forslag til Bestemmelser om den daglige Skoletid og Ferier.

§ 19. Rektor skal høre Skoleraadets Udtalelse, før han afgiver Indstilling i Sager, som angaar:

1. nye Lærebogers Indførelse samt Forandring i Undervisningsplanen;
2. Fagernes Fordeling mellem Lærerne;
3. Fordelingen af Stipendier;
4. Overflag over Udgifter og Indtægter for hver Budgettermin.

Udskrift af Forhandlingerne indsendes gennem Folkeskolens Overtilsyn i Distriktet til Overstyret.

Endvidere paaligger det Skoleraadet at behandle de Sager, som ved Reglement maatte bestemmes, eller som Rektor ønsker at høre deres Mening om.

§ 20. Knyttes et Kursus for Smaaskolelærere eller en Barnefskole til Lærerfskolen, dannes disses Skoleraad af de ved dem virkende Lærere med Rektor som Formand.

§ 21. Det nærmeste Tilsyn med en Lærerfskole føres af Folkeskolens Overtilsyn i det Distrikt, inden hvilket Lærerfskolen er beliggende.

Kirke- og Undervisningsdepartementet danner Overstyret for Lærerfskolerne.

§ 22. Lærerfskolens Undervisning afflutes med en Afgangsprøve, Lærerprøven, som afholdes under Vedelse og Tilsyn af Examenstkommisjonen.

3 hvilken Udstrækning der iøvrigt bliver at afholde Aarsprøver, bestemmes af Overstyret.

§ 23. Prøven omfatter samtlige de i § 5 opførte Fag.

Skriftlig Prøve skal afholdes:

1. 3 Modersmaal.

Der gives to Opgaver. Elev, som har affattet begge i

samme Sprogform (Vandsmaal eller Bogmaal), skal desuden under- 18 Jan.
kaste sig en Prøve i skriftlig Gjengivelse af et oplæst Stykke eller
i at skrive en let Stil af fortællende Indhold i den anden
Sprogform.

2. I Regning og Rumlære.

I samme Udstrækning som en Elev efter § 6, Ved 1—3
har været fritaget for Undervisning i Fag eller Dele af Fag, fri-
tages han for at aflægge Prøve i Faget.

Studenter kan kræve sig fritaget for Prøve i Norst, Historie,
Geografi, Naturkundskab samt Regning og Rumlære.

Prøven i praktisk Lærerdygtighed kan aflægges særskilt indtil
2 Aar efter, at den øvrige Prøve er bestaaet. I særegne Tilfælde
kan Overstyret give Udgang til at aflægge den praktiske Prøve,
efterat længere Tid er heugaaet.

§ 24. Samtlige Elever af øverste Klasse i en Lærerskole
har uden særskilt Melding Udgang til at fremstille sig til dens Af-
gangsprøve.

Naar nogen, som ikke er Elev af en Lærerskole, vil fremstille
sig til Afgangsprøven ved samme, kræves de samme Vidnesbyrd og
forholdes paa samme Maade som ved Melding til Lærerskolens
Optagelsesprøve (§ 2). Ingen Privatist kan faa Udgang til Prø-
ven, før han har fyldt 21 Aar. Undtagelser herfra kan dog under
særegne Omstændigheder tilstedes af Overstyret.

Med Tilsyn til Fritagelse for Prøve i enkelte Fag eller
Dele af Fag gjælder for Privatister de samme Bestemmelser som
for Lærerskolens Elever (§ 6 og § 23).

§ 25. Inden nogen, som har fremstillet sig til Afgangs-
prøven, paaany kan faa Udgang til den, maa der fremlægges Kvit-
tering for, at Vedkommende til Lærerskolens Klasse har erlagt Kr.
40,00. I særegne Tilfælde kan Overstyret nedsætte Afgiften eller
fritage for den.

§ 26. I Reglement, givet af Kongen, fastsættes de nær-
mere Bestemmelser om Lærerprøven, derunder ogsaa om, i hvilken
Udstrækning

- a. Dele af Prøven kan henlægges til et tidligere Trin end Af-
gangsklassen;
- b. der skal være Udgang for Examenkommissionen til efter fyl-
destgjørende Vidnesbyrd for længere Tids Virksomhed som
Lærer ved offentlig eller privat Skole at fritage for Prøven
i praktisk Lærerdygtighed;
- c. der kan gives Udgang til senere Tillægsprøve i enkelte Fag
eller Dele af Fag.

§ 27. I Kursus for Smaaskolelærere afsluttes Undervis-
ningen med en Afgangsprøve, Prøve for Smaaskolelære, som
overensstemmende med Reglement, givet af Kongen, afholdes under
Ledelse og Tilsyn af Examenkommissionen og omfatter samtlige i

18 Jan. § 11 opførte Fag. I samme Udstrækning, som en Elev har været fritaget for Undervisning i Fag eller Dele af Fag (§ 13), fritages han for at aflægge Prøve i Faget.

§ 28. Naar nogen, som ikke er Elev af et Kursus for Smaaskolelærere, vil fremstille sig til Afgangsprøven ved samme, kræves de samme Vidnesbyrd og forholdes paa samme Maade som ved Melding til et Kursus for Smaaskolelærere. Ingen Privatist kan faa Udgang til Prøven, før han har fyldt 20 Aar. Undertagelser herfra kan dog under særegne Omstændigheder tilstedes af Overstyret.

Med Hensyn til Fritagelse for Prøve i enkelte Fag eller Dele af Fag gjælder for Privatister de samme Bestemmelser som for Kursets Elever (§§ 13 og 27).

§ 29. Inden nogen, som har fremstillet sig til Prøven for Smaaskolelærere, paany kan faa Udgang til den, maa der fremlægges Kvittering for, at Vedkommende til Kursets Kasse har erlagt Kr. 20,00. Overstyret kan i særegne Tilfælde fritage for Afgiften.

§ 30. Examenskommissionen bestaar af en Formand og to Medlemmer. De beftikkes alle af Overstyret for 5 Aar ad Gangen. Mindst ét af Kommissionens Medlemmer skal være en i Folkeskolen ansat Lærer.

Den har ved Siden af den tidligere nævnte Ledelse af Prøver paa Forlangende af Overstyret at afgive Betænkning om Spørgsmaal angaaende Lærerskolernes Ordning og Virksomhed. Forsaavidt det for dette Diemed er fornødent, har den Udgang til at tilse Lærerskolerne ogsaa udenfor den Tid, Prøver afholdes.

§ 31. Ret til at afholde Lærersprøve og Prøver for Smaaskolelærere med samme Virkning som de offentlige Lærerskoler kan af Kongen tilstaaes Bestyrer af privat Lærerskole eller Kursus for Smaaskolelærere, forsaavidt og saalænge dets Ordning og Virksomhed findes tilfredsstillende. Prøverne afholdes overensstemmende med de i denne Lov og Reglementet givne Forskrifter.

§ 32. Forsaavidt det paa Grund af Examinanderne's Antal skulde findes uhensigtsmæssigt at henvise samtlige til Prøve ved Lærerskolerne eller ved Kurser for Smaaskolelærere, kan en tilsvarende Prøve efter Kongens Anordning besørjes afholdt ved Examenskommissionens Foranstaltning.

§ 33. Afgifterne til de offentlige Lærerskoler og de i nærværende Lov omhandlede Prøver udredes af Oplysningsvæsenets Fond.

§ 34. Nærværende Lovs Bestemmelser bliver at sætte i Kraft, saasnart Omstændighederne tillader det, efter nærmere Anordning af Kongen, som ligeledes afgjør, i hvilken Udstrækning Bestemmelsen i § 15 skal anvendes paa de nu ansatte Lærere.

Efterhvert som Bestemmelserne i nærværende Lov sættes i

Kraft, ophæves de tilsvarende Bestemmelser i Lovene af 14de Juni 18 Jan. 1890, 14de Juli 1894 og 21de Juni 1895.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets Segl.

Givet paa Stockholms Slot den 18de Januar 1902.

Décar.

(L. S.)

D. Blehr.

Lehmann.

Kongelig Resolution

af 18de Januar.

18 Jan.

Efterstaaende, ved Kongelig Resolution af 16de December f. A. approberede Tillæg til Anmerkningen ved § 107, Mom. 1 i Kongelig Forordning angaaende Konsulatvæsenet af 4de November 1886 befales kundgjort:

„Afgift bliver heller ikke at beregne for saadanne Embedsforretninger, der i Genhold til en af Kongen med fremmed Magt truffet Aftale bør udføres uden Betaling.“

Udgiver: C. R. Wegmann.

Depotbiblioteket

h070 32 425

Norsk
Læstidende
i Afdeling

1902